

KRYTERIA WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY SZKOLNE

Przedmiot: historia

Klasa: 4

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie;
- przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości;
- ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych;
- przedstawia historyczną genezę regionu;
- wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu;
- ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo dużej;
- omawia genezę polskich symboli narodowych;
- wyjaśnia pojęcia: *emigracja*, *uchodźcy*;
- wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery;
- wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim;
- przedstawia elementy historii kartografii;;
- wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej;
- przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich;
- określa, jakie informacje może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej;
- omawia dokument *Dagome iudex*;
- ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego;
- wskazuje przykłady lokalizacji najstarszych budowli zakonnych na ziemiach polskich;
- wyjaśnia, jakie są związki między mnichami a nauką historyczną;
- porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego;
- wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego;
- przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach;
- przedstawia stosunek Litwinów do unii w Krewie;

- na podstawie mapy ocenia sytuację geopolityczną w Europie Środkowej po zawarciu unii;
- przedstawia genezę i charakteryzuje różne zakony rycerskie;
- opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika;
- wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół;
- wyjaśnia, jakie cechy powinien mieć mąż stanu;
- wyjaśnia pojęcie *populizm polityczny*;
- wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego;
- wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;
- charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte;
- ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje;
- porównuje powstanie styczniowe z innymi powstaniem;
- przedstawia różne metody walki o polskość;
- wyjaśnia rolę nauki w rozwoju cywilizacyjnym;
- wyjaśnia sytuację geopolityczną w Europie powstałą w wyniku I wojny światowej, która umożliwiła Polakom odzyskanie niepodległości;
- wyjaśnia, jak się miały ideały komunizmu do praktyki;
- podaje przykłady współcześnie istniejących krajów komunistycznych oraz opisuje życie ich mieszkańców;
- wyjaśnia rolę potencjału gospodarczego państwa we współczesnym świecie;
- podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej;
- wyjaśnia pojęcie *suwerenność*;
- wyjaśnia pojęcie „*żelazna kurtyna*” oraz jego genezę;
- charakteryzuje postać i działalność Ireny Sendlerowej;
- podaje przykłady protestów Polaków wobec władz komunistycznych;
- opowiada o rywalizacji między Związkiem Sowieckim a Zachodem.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów;
- wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych;
- przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością;
- wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię;

- tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie;
- charakteryzuje inne regiony państwa polskiego;
- wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną;
- wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii;
- rozróżnia mniejszość narodową od etnicznej;
- wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe;
- przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE;
- charakteryzuje główne epoki historyczne;
- podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu;
- przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: *początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków*;
- przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych;
- interpretuje i wyciąga wnioski z mapy;
- charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego;
- wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego;
- wyjaśnia znaczenie utworzenia samodzielnej metropolii kościelnej;
- wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego;
- charakteryzuje wkład duchowieństwa w średniowieczną kulturę;
- wyjaśnia znaczenie ksiąg i książek dla rozwoju wiedzy i nauki;
- charakteryzuje oraz ocenia politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez Kazimierza Wielkiego;
- argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy;
- podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie;
- omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla obu państw;
- wyjaśnia, czym zajmuje się heraldyka;
- wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej;
- przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego oraz skutki bitwy pod Grunwaldem;
- przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika;
- wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa;
- wyjaśnia różnice między monarchią dynastyczną a elekcyjną;
- przedstawia zagrożenia dla państwa polskiego wynikające z systemu wolnej elekcji;
- wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie potopu szwedzkiego;
- wyjaśnia słowa Jana Sobieskiego: *lepiej w cudzej ziemi, o cudzym chlebie wojować, aniżeli samym się bronić o swoim chlebie*;
- wskazuje przykłady zabytków doby oświecenia w kraju i w regionie;
- wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”;

- wyjaśnia znaczenie powołania Komisji Edukacji Narodowej dla państwa polskiego;
- podaje przykłady i ocenia różne postawy Polaków w okresie rozbiorów (w tym targowiczán);
- wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym;
- charakteryzuje program polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki;
- wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego;
- przedstawia dalsze losy Legionów Polskich we Włoszech;
- wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona;
- opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego;
- wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło;
- ocenia postawę Polaków pod zaborem rosyjskim;
- wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla;
- opisuje swoją ulubioną dziedzinę naukową i jej wybitnego przedstawiciela;
- opisuje trudności polityczne w odbudowie państwa polskiego;
- ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej;
- wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto;
- wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką;
- wyjaśnia, w jaki sposób rozwój gospodarczy wpływa na sytuację obywateli;
- charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego;
- przedstawia politykę ZSRR wobec Polaków (mord katyński);
- wyjaśnia, dlaczego państwo polskie znalazło się po II wojnie światowej w sowieckiej strefie wpływów;
- charakteryzuje działalność opozycji antykomunistycznej;
- rozumie dramatyzm wyboru postaw przez obywateli wobec państwa polskiego po II wojnie światowej;
- wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego;
- wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- porównuje pracę historyków i archeologów;
- wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych;
- wyjaśnia potrzebę;
- edukacji historycznej;
- wyjaśnia, czym jest genealogia;

- wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę;
- podaje przykłady regionalnych tradycji;
- charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów;
- wskazuje Polskę na mapie świata;
- wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta;
- rozróżnia pojęcia *naród* i *społeczeństwo*;
- przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych;
- wskazuje przykłady instytucji dbających o dziedzictwo narodowe;
- opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli narodowych;
- podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce;
- podaje cezury czasowe epok historycznych;
- przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: *początek*, *środek*, *koniec stulecia*; *półwiecze*; *przełom wieków*;
- przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych;
- wyjaśnia, czym jest kartografia;
- wyjaśnia, czym jest skala mapy;
- rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną;
- wyjaśnić okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka;
- wymienia legendarnych protoplastów Mieszka;
- przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu;
- lokalizuje na mapie Gniezno, Poznań oraz inne główne grody w państwie Mieszka I;
- opisuje bitwę pod Cedynią;
- zna wydarzenia związane z datami: 997, 1002–1018;
- opisuje przebieg misji św. Wojciecha do Prusów;
- przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego;
- wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego;
- wymienia najstarsze zakony na ziemiach polskich;
- wyjaśnia, jak należy rozumieć nakaz obowiązujący benedyktynów *módl się i pracuj*;
- opisuje wygląd średniowiecznych ksiąg;
- wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich;
- wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego;
- opisuje zjazd monarchów w Krakowie;
- wyjaśnia cele oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej;
- wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego;

- wyjaśnia, w jaki sposób utrzymywali się rycerze;
- przedstawia powinności rycerskie;
- charakteryzuje kodeks rycerski;
- opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów;
- przedstawia okoliczności zawiązania unii polsko-litewskiej;
- wymienia postanowienia unii w Krewie;
- charakteryzuje rycerski kodeks honorowy;
- przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim;
- opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem;
- wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grobowiec;
- przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika;
- zna królów elekcyjnych: Stefana Batorego i Zygmunta III Wazę;
- opisuje państwo polskie rządzone przez szlachtę w XVI w.;
- charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego;
- wyjaśnia słowa Zamoyskiego: *Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie*;
- przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry;
- wskazuje na mapie: Szwecję, Jasną Górę, Turcję, Chocim, Wiedeń;
- wyjaśnia powiedzenie: *Polska przedmurzem chrześcijaństwa*;
- charakteryzuje sytuację państwa polskiego w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego;
- przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania;
- charakteryzuje postać i dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego;
- przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego;
- przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze;
- opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady;
- wie, kiedy *Mazurek Dąbrowskiego* został polskim hymnem narodowym;
- charakteryzuje sytuację narodu polskiego w zaborze rosyjskim;
- wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną;
- opisuje charakter i przebieg powstania styczniowego;
- przedstawia skutki powstania;
- porównuje szkolnictwo XIX-wieczne i współczesne;
- wyjaśnia, jak funkcjonował Uniwersytet Latający;
- wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji;

- przedstawia dokonania Marii Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla;
- charakteryzuje działalność Józefa Piłsudskiego przed I wojną światową;
- wyjaśnia sytuację państw zaborczych po wybuchu I wojny światowej;
- przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej;
- wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym;
- opisuje przebieg Bitwy Warszawskiej;
- wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego;
- wyjaśnia genezę wojny o wschodnią granicę II RP;
- omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej;
- ocenia postawę ludności polskiej wobec sowieckiego zagrożenia;
- charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą”;
- opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego;
- przedstawia dokonania Eugeniusza Kwiatkowskiego;
- opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem;
- przedstawia przebieg powstania warszawskiego;
- ocenia postawę młodzieży polskiej pod okupacją;
- wskazuje na mapie największe niemieckie obozy koncentracyjne;
- charakteryzuje postać i działalność Witolda Pileckiego;
- opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich;
- ocenia postawę Danuty Siedzikówny, ps. Inka;
- opisuje sytuację społeczeństwa polskiego w czasach PRL;
- charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu;
- opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”;
- przedstawia główne postulaty „Solidarności”;
- wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny;
- wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- poprawnie posługuje się terminami: *dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne*;
- rozróżnia pracę historyków i archeologów;
- potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych;

- wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki;
- dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych;
- poprawnie posługuje się terminami: *tradycja, drzewo genealogiczne, „mała ojczyzna”*;
- przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny;
- wyjaśnia, czym jest patriotyzm;
- podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych;
- poprawnie posługuje się terminami: *mniejszość narodowa, społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia*;
- wymienia elementy współtworzące państwo;
- wymienia najważniejsze czynniki narodotwórcze;
- przedstawia polskie symbole narodowe;
- przedstawia najważniejsze święta państwowe;
- wskazuje na mapie stolicę państwa;
- poprawnie posługuje się terminami: *chronologia, okres p.n.e. i n.e.*;
- zamienia cyfry arabskie na rzymskie;
- wyjaśnia, czym jest epoka historyczna;
- porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie (era, stulecie);
- samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom;
- oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er;
- poprawnie posługuje się terminami: *legenda, symbol, róża wiatrów*;
- przygotowuje proste plany miejscowe;
- objaśnia symbole legendy mapy;
- odczytuje z mapy podstawowe informacje poprawnie posługuje się terminami: *legenda, symbol, róża wiatrów*;
- przygotowuje proste plany miejscowe;
- objaśnia symbole legendy mapy;
- odczytuje z mapy podstawowe informacje;
- poprawnie posługuje się terminem: *Piastowie*;
- przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego;
- wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”;
- wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich;
- poprawnie posługuje się terminami: *misja, relikwie*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025;
- charakteryzuje postać św. Wojciecha;
- opisuje wygląd i uzbrojenie woja z drużyny książęcej;

- poprawnie posługuje się terminami: *reguła zakonna, skryptorium, pergamin*;
- podaje przykłady zakonów;
- opisuje życie wewnątrz klasztoru;
- poprawnie posługuje się terminami: *dynastia, ucztu u Wierzyńska*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370;
- wyjaśnia powiedzenie – *zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną*;
- poprawnie posługuje się terminami: *paż, giermek, pasowanie, kopia, dziedziniec, fosa, baszta, most zwodzony*;
- wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem;
- opisuje wygląd średniowiecznego zamku;
- charakteryzuje turnieje rycerskie;
- poprawnie posługuje się terminem: *unia*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1385;
- przedstawia główne konsekwencje unii w Krewie;
- poprawnie posługuje się terminami: *giermek, kopia, kodeks honorowy*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1410;
- charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego;
- wyjaśnia powiedzenie: *polegać jak na Zawiszy*;
- poprawnie posługuje się terminami: *astronomia, teoria heliocentryczna*;
- wyjaśnia powiedzenie: *wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię*;
- poprawnie posługuje się terminami: *kanclerz, hetman, akademia*;
- charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego;
- poprawnie posługuje się terminami: *potop szwedzki, wielki wąż, islam, odsiecz*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;
- wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów;
- zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania;
- poprawnie posługuje się terminami: *Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe*;
- wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego;
- wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października;
- poprawnie posługuje się terminami: *konstytucja, kosynierzy*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795;
- charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki;
- poprawnie posługuje się terminami: *emigracja, legiony*;
- zna wydarzenia związane z datą: 1797;

- wskazuje na mapie Francję, Włochy, Lombardię;
- charakteryzuje postaci oraz dokonania gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego;
- poprawnie posługuje się terminami: *działalność konspiracyjna, branka, dyktator, zesłanie*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864;
- pokazuje na mapie zasięg zaboru rosyjskiego;
- charakteryzuje postać i dokonania Romualda Traugutta;
- poprawnie posługuje się terminami: *Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający*;
- charakteryzuje, na czym polegało tajne nauczanie;
- charakteryzuje postać i Marii Skłodowskiej-Curie;
- poprawnie posługuje się terminami: *I wojna światowa, Naczelnik Państwa*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r., 15 sierpnia 1920 r.;
- charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego;
- poprawnie posługuje się terminami: *komunizm, bolszewicy, cud nad Wisłą*;
- zna wydarzenia związane z datami: 15 sierpnia 1920 r.;
- wyjaśnia, dlaczego 15 lipca 1920 r. obchodzone jest Święto Wojska Polskiego;
- poprawnie posługuje się terminami: *eksport, import, okręg przemysłowy*;
- charakteryzuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego;
- wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego;
- poprawnie posługuje się terminami: *łapanki, Armia Krajowa, Szare Szeregi*;
- zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 1 sierpnia 1944 r., 1945;
- charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego;
- poprawnie posługuje się terminem „*żołnierze niezłomni*”;
- zna zbrodnie niemieckie popełnione na Żydach;
- charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny;
- wyjaśnia, dlaczego dla wielu Polaków wojna się nie zakończyła;
- wyjaśnia pojęcie „*żołnierze niezłomni*”;
- poprawnie posługuje się terminami: *konklawe, kardynał, pontyfikat*;
- charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla wiernych;
- wyjaśnia, dlaczego w czasach komunizmu ukształtowała się opozycja;
- poprawnie posługuje się terminami: *związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół*;
- zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989;
- wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych;
- zna głównych bohaterów „Solidarności” – L. Wałęsę, A. Walentynowicz, A. Gwiazdę.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *współczesność, przeszłość, historia, historycy, legenda, baśń*;
- rozróżnia przeszłość od współczesności;
- rozróżnia fikcję (np. baśń) od rzeczywistości historycznej;
- potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *ojczyzna, patriotyzm*;
- podaje przykłady świąt rodzinnych;
- podaje przykłady pamiątek rodzinnych;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *państwo, region, naród*;
- wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice;
- zna poprawną nazwę państwa polskiego;
- przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych (*data, tysiąclecie, wiek*);
- umieszcza daty na osi czasu;
- przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie;
- poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e.;
- oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej er;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *mapa, plan*;
- dostrzega różnice między mapą a planem;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *plemię, Słowianie*;
- wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie*;
- opisuje wygląd grodu średniowiecznego;
- wie, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *duchowieństwo, zakon chrześcijański, mnich, klasztor*;
- charakteryzuje wygląd mnichów;
- opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: *uniwersytet*;
- wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”;
- opisuje wygląd średniowiecznego zamku;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *rycerz, zbroja, herb, zamek*;
- opisuje wygląd średniowiecznego rycerza;

- przy pomocy nauczyciela, poprawnie posługuje się terminem: *Jagiellonowie*;
- wie, kim był Władysław Jagiełło;
- wskazuje na mapie państwo polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *rycerz, miecz, herb*;
- opisuje wygląd i cechy rycerza;
- podaje przykłady różnych herbów;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *astronom, obserwatorium, luneta*;
- wie, kim był Mikołaj Kopernik;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: *szlachta*;
- wskazuje na mapie Zamość;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *potop szwedzki, husaria, Jasna Góra*;
- opisuje wygląd i uzbrojenie husarii;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *encyklopedia, edukacja, reformy*;
- wyjaśnia, w jakim celu wprowadzane są reformy państwa;
- proponuje własne reformy w państwie oraz edukacji i wyjaśnia ich celowość;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *rozbiory, powstanie*;
- wymienia państwa, które dokonały rozbiorów;
- przedstawia cel powstania kościuszkowskiego;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: *hymn państwowy*;
- zna nazwisko autora hymnu państwowego;
- potrafi objąć pierwszą zwrotkę i refren hymnu;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *zabory, zabór rosyjski, wojna partyzancka*;
- wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie;
- charakteryzuje taktykę walki partyzanckiej;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *tajne nauczanie, laureat*;
- wyjaśnia, dlaczego Polacy nie mogli odbywać edukacji w języku polskim?;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: *II Rzeczpospolita*;
- wskazuje na mapie obszar II RP;
- wie, kiedy i z jakiej okazji obchodzimy święto państwowe w dniu 11 listopada;
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *RP, ułani*;
- przedstawia głównodowodzącego wojsk polskich w bitwie pod Warszawą;
- wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej oraz przebieg wschodniej granicy II RP;
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: *gospodarka, przemysł, minister, bezrobocie*;

• wskazuje na mapie Polski Gdynię;• wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.
OCENA NIEDOSTATECZNA
Uczeń nie opanował treści programowych mimo podjętych działań przez nauczyciela.

Przygotowała pani Anna Przybyłkowska (nauczyciel historii).